

Số...../SCT-BC
(Dự thảo)

Hà Tĩnh, ngày tháng năm 2025

BÁO CÁO

Đánh giá thực trạng quan hệ xã hội liên quan đến Dự thảo Quyết định của UBND tỉnh Hà Tĩnh ban hành Quy định phân cấp cho Sở Công Thương thực hiện một số nhiệm vụ, quyền hạn trong lĩnh vực xuất nhập khẩu

Kính gửi: Ủy ban nhân dân tỉnh.

Thực hiện Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật ngày 19/02/2025 và Nghị định số 78/2025/NĐ-CP ngày 01/04/2025 của Chính phủ quy định chi tiết một số điều và biện pháp để tổ chức, hướng dẫn thi hành Luật ban hành Văn bản quy phạm pháp luật, Sở Công Thương thực hiện việc đánh giá thực trạng quan hệ xã hội liên quan đến Dự thảo Quyết định của UBND tỉnh Hà Tĩnh ban hành Quy định phân cấp cho Sở Công Thương thực hiện một số nhiệm vụ, quyền hạn trong lĩnh vực xuất nhập khẩu với các nội dung như sau:

I. BỐI CẢNH ĐÁNH GIÁ

1. Bối cảnh đánh giá

- Trên địa bàn tỉnh Hà Tĩnh, hoạt động thương mại phát triển mạnh, số lượng doanh nghiệp, hộ kinh doanh, loại hình dịch vụ thương mại ngày càng tăng, kéo theo khối lượng công việc quản lý nhà nước trong lĩnh vực xuất nhập khẩu ngày càng lớn, đa dạng và phức tạp, cần được giải quyết kịp thời, đúng pháp luật và phù hợp tình hình thực tế địa phương.

- Thực hiện chủ trương của Chính phủ và chỉ đạo của Tỉnh ủy, UBND tỉnh về đẩy mạnh cải cách hành chính, phân cấp, ủy quyền, việc ban hành Quy định phân cấp cho Sở Công Thương nhằm rút ngắn quy trình, giảm chi phí, thời gian xử lý, tạo thuận lợi cho tổ chức, cá nhân và doanh nghiệp.

- Một số nhiệm vụ, quyền hạn trong lĩnh vực xuất nhập khẩu hiện nay đang được phân quyền cho Ủy ban nhân dân tỉnh nhưng phát sinh thường xuyên như cấp Giấy chứng nhận xuất xứ hàng hóa (theo khảo sát từ phía doanh nghiệp mỗi năm phát sinh gần 2000 bộ hồ sơ). Việc phân cấp cho Sở Công Thương sẽ giảm tải công việc cho UBND tỉnh, phát huy vai trò chủ động, trách nhiệm của Sở trong công tác quản lý chuyên ngành.

- Sở Công Thương có đội ngũ cán bộ chuyên môn, năng lực, kinh nghiệm quản lý lĩnh vực thương mại, đủ điều kiện đảm nhận các nhiệm vụ được phân cấp, bảo đảm quản lý nhà nước chặt chẽ, đúng pháp luật.

2. Cơ sở pháp lý

Việc xây dựng và ban hành Quyết định phân cấp cho Sở Công Thương thực hiện một số nhiệm vụ, quyền hạn trong lĩnh vực xuất nhập khẩu được thực hiện trên cơ sở các quy định pháp luật hiện hành, cụ thể:

- Luật Tổ chức chính quyền địa phương ngày 16/6/2025;
- Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật ngày 19/02/2025;
- Luật Quản lý ngoại thương ngày 12/6/2017;
- Nghị định số 78/2025/NĐ-CP ngày 01/04/2025 của Chính phủ quy định chi tiết một số điều và biện pháp để tổ chức, hướng dẫn thi hành Luật ban hành Văn bản quy phạm pháp luật;
- Nghị định số 139/2025/NĐ-CP ngày 12/6/2025 của Chính phủ Quy định về phân định thẩm quyền của chính quyền địa phương 02 cấp trong lĩnh vực quản lý nhà nước của Bộ Công Thương;
- Nghị định số 146/2025/NĐ-CP ngày 12/6/2025 của Chính phủ Quy định về phân quyền, phân cấp trong lĩnh vực công nghiệp và thương mại;
- Thông tư số 38/2025/TT-BCT ngày 19/6/2025 của Bộ Công Thương sửa đổi, bổ sung một số quy định về phân cấp thực hiện thủ tục hành chính trong các lĩnh vực thuộc phạm vi quản lý của Bộ Công Thương;
- Thông tư số 40/2025/TT-BCT ngày 22/6/2025 của Bộ Công Thương quy định về cấp Giấy chứng nhận xuất xứ hàng hóa và chấp thuận bằng văn bản cho thương nhân tự chứng nhận xuất xứ hàng hóa xuất khẩu theo khoản 6 Điều 28 Nghị định số 146/2025/NĐ-CP ngày 12 tháng 6 năm 2025 của Chính phủ quy định về phân quyền, phân cấp trong lĩnh vực công nghiệp và thương mại.

II. THỰC TRẠNG QUAN HỆ XÃ HỘI LIÊN QUAN

1. Các đối tượng chịu tác động trực tiếp và gián tiếp từ quy định phân cấp

Việc phân cấp cho Sở Công Thương thực hiện một số nhiệm vụ, quyền hạn của UBND tỉnh trong lĩnh vực xuất nhập khẩu tác động đến nhiều chủ thể trong xã hội, bao gồm:

- Doanh nghiệp, hợp tác xã, thương nhân: Đây là nhóm chịu tác động trực tiếp và thường xuyên nhất, vì họ là đối tượng nộp hồ sơ và nhận kết quả liên quan đến cấp phép quá cảnh, cấp giấy chứng nhận xuất xứ hàng hóa (C/O), hoặc xin chấp thuận tự chứng nhận xuất xứ.
- Cơ quan quản lý nhà nước cấp tỉnh: Gồm Sở Công Thương (cơ quan được phân cấp), các sở ngành liên quan (Sở Tài chính, Chi cục Hải quan Khu vực XI,

Sở Tài nguyên và Môi trường...) có trách nhiệm phối hợp trong quá trình thực hiện nhiệm vụ sau khi phân cấp.

- Bộ Công Thương và các đơn vị trực thuộc như Cục Xuất nhập khẩu: Là cơ quan hướng dẫn nghiệp vụ, giám sát thực thi, đồng thời tiếp nhận thông tin từ địa phương sau phân cấp.

- Cán bộ, công chức trực tiếp xử lý hồ sơ tại Sở Công Thương: Là lực lượng trực tiếp triển khai nhiệm vụ được phân cấp, chịu áp lực công việc tăng lên nhưng đồng thời cũng nâng cao năng lực chuyên môn, quyền hạn.

2. Những quan hệ xã hội hiện hữu chịu ảnh hưởng

Việc phân cấp sẽ điều chỉnh lại các mối quan hệ giữa các chủ thể, cụ thể:

- Quan hệ giữa doanh nghiệp và cơ quan quản lý: Trước đây, doanh nghiệp thường phải gửi hồ sơ lên Bộ Công Thương qua hệ thống một cửa, tuy nhiên một số thủ tục phải làm trực tiếp tại Cục Xuất nhập khẩu – Bộ Công Thương mất thời gian và thiếu tính chủ động.

Sau khi phân cấp, doanh nghiệp sẽ làm việc trực tiếp với Sở Công Thương, rút ngắn các bước trung gian, đồng thời giảm chi phí hành chính và thời gian chờ đợi.

- Quan hệ giữa Sở Công Thương và UBND tỉnh: Sau khi phân cấp, Sở Công Thương trở thành cơ quan trực tiếp quyết định, từ đó tăng tính chủ động, đồng thời chịu trách nhiệm trước UBND tỉnh và pháp luật về các nội dung được giao.

- Quan hệ giữa các sở, ngành và cơ quan Trung ương: Mối liên hệ giữa địa phương và Bộ Công Thương (đặc biệt là Cục Xuất nhập khẩu) vẫn được duy trì trong vai trò hướng dẫn nghiệp vụ, kiểm tra và hỗ trợ kỹ thuật sau phân cấp. Cần điều chỉnh cơ chế phối hợp giữa các cơ quan liên quan trong xử lý nghiệp vụ, cập nhật dữ liệu, kiểm tra, giám sát thực thi phân cấp.

3. Những bất cập và xung đột trong thực tiễn trước khi phân cấp

- Thời gian xử lý hồ sơ còn chậm do phải chờ ý kiến cấp tỉnh, tạo áp lực lớn lên tiến độ giao hàng, hợp đồng thương mại quốc tế của doanh nghiệp.

- Chồng chéo về trách nhiệm giữa các cơ quan chuyên môn, dẫn đến sự né tránh trong giải quyết hồ sơ nhạy cảm (như hàng hóa thuộc danh mục cấm/tạm ngừng xuất nhập khẩu).

- Thiếu minh bạch trong thông tin đầu mối tiếp nhận và xử lý hồ sơ, doanh nghiệp khó xác định rõ nơi gửi hồ sơ, theo dõi tiến độ hoặc tra cứu kết quả.

- Chi phí tuân thủ pháp luật cao: Do quy trình hành chính kéo dài, doanh nghiệp phải bổ sung hồ sơ nhiều lần hoặc phát sinh thêm chi phí do chờ đợi.

4. Yêu cầu điều chỉnh quan hệ xã hội sau phân cấp

- Tăng cường minh bạch hóa và chuẩn hóa thủ tục tại Sở Công Thương để doanh nghiệp dễ dàng tiếp cận và sử dụng dịch vụ công.

- Thiết lập cơ chế phối hợp hiệu quả giữa các sở ngành liên quan để đảm bảo đồng bộ trong quá trình xử lý hồ sơ.

- Nâng cao năng lực cán bộ thực thi để đảm bảo thực hiện đúng quy định của pháp luật, hạn chế sai sót trong quá trình cấp phép, chứng nhận xuất xứ.

- Xây dựng cơ sở dữ liệu kết nối giữa địa phương và Bộ Công Thương để báo cáo, cập nhật thông tin kịp thời, tạo điều kiện thuận lợi trong kiểm tra, giám sát.

Việc ban hành Quyết định phân cấp cho Sở Công Thương thực hiện một số nhiệm vụ, quyền hạn của UBND tỉnh trong lĩnh vực xuất nhập khẩu sẽ tác động trực tiếp đến cấu trúc và tính chất của nhiều mối quan hệ xã hội hiện hành, theo hướng tích cực, đồng thời cũng đặt ra một số thách thức nhất định cần được nhận diện và xử lý.

III. TÁC ĐỘNG CỦA DỰ THẢO QUYẾT ĐỊNH ĐẾN CÁC QUAN HỆ XÃ HỘI

1. Tác động tích cực

1.1. Đối với doanh nghiệp, thương nhân

- Giảm thời gian và chi phí thủ tục hành chính: Việc phân cấp giúp doanh nghiệp không còn phải thực hiện nhiều bước trình qua cấp tỉnh, mà được giải quyết trực tiếp tại Sở Công Thương – cơ quan chuyên môn, từ đó giảm thiểu chi phí cơ hội và thời gian chờ đợi.

- Tăng tính chủ động, thuận tiện trong giao dịch xuất nhập khẩu: Nhất là đối với các doanh nghiệp hoạt động tại Khu kinh tế Vũng Áng, Cảng quốc tế Sơn Dương... có nhu cầu thường xuyên về cấp C/O, thủ tục quá cảnh, gia hạn quá cảnh.

- Cải thiện môi trường đầu tư, kinh doanh: Đây là tín hiệu tích cực thể hiện sự đồng hành của chính quyền địa phương với cộng đồng doanh nghiệp, góp phần nâng cao chỉ số năng lực cạnh tranh cấp tỉnh (PCI), thúc đẩy thu hút đầu tư FDI và phát triển thương mại quốc tế.

1.2. Đối với các cơ quan quản lý nhà nước

- Tăng quyền hạn và trách nhiệm trong thực thi nhiệm vụ quản lý nhà nước: Sở Công Thương không chỉ đóng vai trò tham mưu mà trở thành cơ quan chủ trì giải quyết các thủ tục hành chính trọng yếu trong lĩnh vực xuất nhập khẩu.

- Nâng cao năng lực tổ chức bộ máy và chất lượng cán bộ: Việc thực hiện các nhiệm vụ được phân cấp đòi hỏi Sở phải kiện toàn bộ máy, đào tạo, cập nhật nghiệp vụ cho cán bộ phụ trách nhằm đáp ứng yêu cầu quản lý mới.

- Tăng hiệu lực và hiệu quả điều hành chính quyền cấp tỉnh: Phân cấp là giải pháp thiết thực góp phần thực hiện tinh thần “Chính phủ kiến tạo, hành động”, cải cách mạnh mẽ bộ máy hành chính.

- Góp phần tạo dựng môi quan hệ công vụ linh hoạt, thực chất, tránh chồng chéo và đùn đẩy trách nhiệm.

2. Dự báo tác động tiêu cực dự báo đối với đối tượng chịu sự tác động trực tiếp

- Doanh nghiệp logistics, xuất nhập khẩu, thương mại biên giới là nhóm chịu tác động trực tiếp. Việc chậm trễ trong việc xử lý các thủ tục hành chính về xuất nhập khẩu làm kéo dài thời gian xử lý, tăng chi phí vận hành và giảm hiệu quả hoạt động.

- Cơ quan hải quan và bộ đội biên phòng địa phương gặp khó khăn trong phối hợp, giám sát khi thiếu thẩm quyền xử lý kịp thời từ cơ quan cấp tỉnh.

- Gây mất cơ hội cho doanh nghiệp địa phương tham gia sâu vào chuỗi giá trị khu vực do thiếu linh hoạt trong thủ tục xuất nhập khẩu.

3. Hậu quả có thể xảy ra nếu không ban hành kịp thời quy định phân cấp

- Đình trệ hoạt động ngoại thương và gia tăng thời gian thông quan, quá cảnh tại các cửa khẩu quốc tế hoặc nội địa.

- Thiếu tính chủ động trong điều hành của chính quyền địa phương trong công tác quản lý ngoại thương theo quy định pháp luật.

- Một số trường hợp phát sinh đột xuất, gấp rút nếu không xử lý kịp thời tại địa phương sẽ gây thiệt hại kinh tế hoặc ảnh hưởng quan hệ ngoại giao. Việc chậm trễ xử lý thủ tục quá cảnh có thể gây ùn ứ tại cửa khẩu, ảnh hưởng tới hoạt động logistics, kho bãi và chuỗi cung ứng hàng hóa, làm giảm năng lực cạnh tranh của doanh nghiệp trong tỉnh.

IV. ĐỀ XUẤT, KIẾN NGHỊ

Để đảm bảo việc ban hành và triển khai thực hiện Quyết định phân cấp cho Sở Công Thương đạt hiệu quả cao, phù hợp với thực tiễn và đáp ứng được yêu cầu cải cách thủ tục hành chính, tạo điều kiện thuận lợi cho doanh nghiệp, kính đề nghị UBND tỉnh một số nội dung như sau:

- Bố trí ngân sách và nguồn lực (nhân lực, trang thiết bị, công nghệ thông tin...), bảo đảm các điều kiện cần thiết cho Sở Công Thương để thực hiện tốt các nhiệm vụ được phân cấp.

- Chỉ đạo Sở Công Thương tổ chức các lớp bồi dưỡng, tập huấn chuyên sâu cho cán bộ chuyên trách về các quy định mới, nghiệp vụ chuyên môn liên quan đến cấp phép quá cảnh, cấp C/O, chứng nhận xuất xứ...

- Chỉ đạo Sở Công Thương công khai các nội dung được phân cấp cho các tổ chức, cá nhân biết và thực hiện; theo dõi, hướng dẫn, kiểm tra về thực hiện nhiệm vụ, quyền hạn đã được phân cấp tại quyết định này, bảo đảm các nội dung phân cấp được thực hiện hiện lực, hiệu quả.

- Chỉ đạo các sở, ngành có liên quan phối hợp chặt chẽ với Sở Công Thương trong việc triển khai các nội dung được phân cấp.

Nơi nhận:

- Như trên;
- Sở Tư pháp (để biết);
- Lưu: VT, QLTM.

GIÁM ĐỐC

Lê Trung Phước